

AZƏRBAYCAN DÖVLƏT İQTİSAD UNIVERSİTETİNİN ELMİ XƏBƏRLƏRİ

AZERBAIJAN STATE UNIVERSITY OF ECONOMICS
SCIENTIFIC REVIEWS

ELMİ, RESENZİYALI, RÜBLÜK/ SCIENTIFIC, REFEREED, QUARTERLY

İl: 2, Cild 2, Oktyabr - Dekabr 2014
Year 2, Volume 2, October - December 2014

ISSN 2306-8426

Baş redaktor:

prof., i.e.d. Ə.C.MURADOV

Redaktor:

prof., i.e.d. Ə.İ.Bayramov

Məsul katib:

dos., i.e.n. N.Ö.Hacıyev

Redaksiya heyəti:

i.e.d., prof. M.M.Sadıqov

i.e.d., prof. A.Ş.Şəkərəliyev

i.e.d., prof. T.Ə.Hüseynov

i.e.d., prof. Ə.Q.Əlirzayev

i.e.d., prof. Q.N.Manafov

i.e.d., prof. Ə.P.Babayev

i.e.d., prof. M.X.Meybullayev

i.e.d., prof. S.M.Yaqubov

i.e.d., prof. M.A.Əhmədov

i.e.d., prof. S.M.Səbzəliyev

i.e.d., prof. M.X.Həsənli

i.e.d., prof. F.P.Rəhmanov

i.e.d.Y.A.Kəlbiyev

MÜNDƏRİCAT - CONTENTS

Геоэкономическая стратегия: основания.....Э.Г.Кочетов

İqtisadiyyatın monetizasiya səviyyəsi: reallıqlar və perspektivlər....
.....Y.Əzizov

Təbii inhisar məhsulları qiymətinin dövlət tənzimlənməsi model-
ləri.....Q.S.Hüseynov

Azərbaycanın geoiqtisadi inkişaf modelinə keçidi: geoiqtisadi
inkişaf strategiyasının formalaşması problemləri və geoiqtisadi
inkişaf ssenariləri.....Ç.Ş.Hacıyeva

Bazar mexanizmində rəqabət amili və onun fəallaşdırılması istiq-
mətləri.....R.İ.Kərimov

Перспектива создания негосударственных пенсионных
фондов.....P.Ч.Рустамов

İnnovasiyalı artımın xarakterik xüsusiyyətləri.....A.Ə.Babayeva

Green growth opportunities to overcome dependency from "black
gold" sector in Azerbaijan.....G.J.Huseynova

Xarici ticarət və valyuta tənzimlənməsi: nəzəri yanaşmalar və
nəticələr.....İ.R.Bayramov

Xarici investisiyaların iqtisadiyyatın rəqabət qabiliyyətinə təsirinin
ümumi əsasları.....S.İ.Məmmədov

Milli iqtisadi inkişafın təkrar istehsal aspekti və onun qiymətləndi-
rilməsi.....P.S.Verdiyeva

Bank sektorunda çirklə pulların yuyulması risklərinin qiymətləndi-
rilməsi və risk-qiymətləndirmə modelinin qurulması.....K.F.Lətifov

Qədim Naxçıvan tarixinə baxış.....İ.S.Rəcəbov

www.aseu.edu.az

Elmi, Resenziyalı, Rüblük	
Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti	
İl 2, Cild 2, Oktyabr-Dekabr 2014	
www.aseu.edu.az	ISSN 2306-8426
Nəşr edən təşkilat:	Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti
Baş redaktor:	i.e.d., prof. Ə.C.Muradov
Redaktor:	i.e.d., prof. Ə.İ.Bayramov
Məsul icraçı:	i.e.n., dos. N.Ö.Hacıyev
Jurnalin adı:	Azərbaycan Dövlət İqtisad Universitetinin Elmi Xəbərləri
Jurnalin növü:	Dövri
Dövrülmüyü və Dili:	Rüblük, azərbaycan, ingilis, rus
Hüquqi ünvanı:	AZ 1001, Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti, Bakı, Tel: (+994 12) 4926817; 4926411 Fax: (+994 12) 4925940
Mətbəə:	AZ 1001, Bakı, Azərbaycan Respublikası, İstiqlaliyyət 6, otaq 30, Tel:(+994 12) 4925337; Fax: (+994 12) 4926509
Çap yeri və tarixi:	Bakı, Azərbaycan Respublikası, 22.12.2014

Redaksiya heyəti	
i.e.d., prof. M.M.Sadiqov	Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti
i.e.d., prof. A.Ş.Şəkərəliyev	Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti
i.e.d., prof. T.Ə.Hüseynov	Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti
i.e.d., prof. Ə.Q.Əlirzayev	Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti
i.e.d., prof. Q.N.Manafov	Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti
i.e.d., prof. Ə.P.Babayev	Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti
i.e.d., prof. S.M.Yaqubov	Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti
i.e.d., prof. M.A.Əhmədov	Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti
i.e.d., prof. S.M.Səbzəliyev	Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti
i.e.d., prof. M.X.Həsənli	Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti
i.e.d., prof. F.P.Rəhmanov	Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti
i.e.d.Y.A.Kəlbiyev	Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti

Resenzentlər	
i.e.d., prof. S.M.Yaqubov	Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti
i.e.d., prof. M.A.Əhmədov	Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti
i.e.d., prof. M.X.Həsənli	Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti
i.e.d., prof. S.M.Səbzəliyev	Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti
i.e.d., prof. A.Ş.Şəkərəliyev	Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti
i.e.d., prof. F.P.Rəhmanov	Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti
i.e.d., prof. Q.N.Manafov	Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti
i.e.d.Y.A.Kəlbiyev	Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti

MÜNDƏRİCAT - CONTENTS	
	səh./ pp.
Геоэкономическая стратегия: основания.....Э.Г. Кочетов	4-16
İqtisadiyyatın monetizasiya səviyyəsi: reallıqlar və perspektivlər.. ....Y.Əzizov	17-25
Təbii inhisar məhsulları qiymətinin dövlət tənzimlənməsi modelləri..... .....Q.S.Hüseynov	26-35
Azərbaycanın geoiqtisadi inkişaf modelinə keçidi: geoiqtisadi inkişaf strategiyasının formalaşması problemləri və geoiqtisadi inkişaf ssenariləri..... .....Ç.Ş. Hacıyeva	36-47
Bazar mexanizmində rəqabət amili və onun fəallaşdırılması istiqamətləri..... .....R.İ.Kərimov	48-61
Перспектива создания негосударственных пенсионных фондов..... .....P.Ч.Пустамов	62-70
İnnovasiyalı artımın xarakterik xüsusiyyətləri.....A.Ə.Babayeva	71-77
Green growth opportunities to overcome dependency from "black gold" sector in Azerbaijan..... .....G.J.Huseynova	78-88
Xarici ticarət və valyuta tənzimlənməsi: nəzəri yanaşmalar və nəticələr .....İ.R.Bayramov	89-100
Xarici investisiyaların iqtisadiyyatın rəqabət qabiliyyətinə təsirinin ümumi əsasları..... .....S.İ.Məmmədov	101-111
Milli iqtisadi inkişafın təkrar istehsal aspekti və onun qiymətləndirilməsi ....P.S.Verdiyeva	112-124
Bank sektorunda çirkli pulların yuyulması risklərinin qiymətləndirilməsi və risk-qiymətləndirmə modelinin qurulması..... .....K.F.Lətifov	125-132
Qədim Naxçıvan tarixinə baxış..... .....İ.S.Rəcəbov	133-144

Bu jurnal Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Ali Attestasiya Komissiyasının dissertasiyaların əsas nəticələrinin dərc olunması tövsiyə etdiyi dövrü elmi nəşrlər siyahısındadır.

This journal is in the list of scientific periodicals of the Higher Attestation Commission under the President of the Republic of Azerbaijan in which the publication of main results of theses is recommended.

Этот журнал находится в списке научных периодических изданий, в которых Высшей аттестационной комиссией при Президенте Азербайджанской Республики рекомендовано публиковать основные результаты диссертаций.

Scientific, Refereed, Quarterly	
Azerbaijan State University of Economics	
Year 2, Volume 2, October - December 2014	
www.aseu.az	ISSN 2306-8426
Publisher:	Azerbaijan State University of Economics
Editor-in-chief:	prof., Dr. A.J.Muradov
Editor:	prof., Dr. A.I.Bayramov
Managing Editor:	associate prof., PhD., N.O.Hajiyev
Title Juornal:	Scientific Reviews in Azerbaijan State University of Economics
Type of Journal:	Periodical
Time Period and Language:	Quarterly, Azerbaijani, English, Russian
Directorial Address:	AZ 1001, Baku, Azerbaijan Republic, Istiglaliyyat st. 6, room 414, Tel:(+994 12) 4926817; 4926411 Fax: (+994) 4 92 59 40
Printing House:	AZ 1001, Baku, Azerbaijan Republic, Istiglaliyyat st. 6, room 30, Tel:(+994 12) 4 92 53 37 Fax: (+994 12) 4 92 65 09
Place and Date of Print:	Baku, Azerbaijan Republic, 22.12.2014

Editorial Board	
prof., Dr. T.A.Huseynov	Azerbaijan State University of Economics
prof., Dr. A.G.Alrzayev	Azerbaijan State University of Economics
prof., Dr. G.N.Manafov	Azerbaijan State University of Economics
prof., Dr. A.P. Babayev	Azerbaijan State University of Economics
prof., Dr. S.M.Yagubov	Azerbaijan State University of Economics
prof.,Dr. M.A.Ahmadov	Azerbaijan State University of Economics
prof., Dr. S.M.Sabzaliyev	Azerbaijan State University of Economics
prof., Dr. M.M.Sadigov	Azerbaijan State University of Economics
prof., Dr. A.Sh.Shakaraliyev	Azerbaijan State University of Economics
prof., Dr. F.P.Rahmanov	Azerbaijan State University of Economics
Dr.Y.A.Kalbiyev	Azerbaijan State University of Economics
Referees of This Issue	
prof., Dr. S.M.Sabzaliyev	Azerbaijan State University of Economics
prof., Dr. A.Sh.Shakaraliyev	Azerbaijan State University of Economics
prof., Dr. S.M.Yagubov	Azerbaijan State University of Economics
prof.,Dr. M.A.Ahmadov	Azerbaijan State University of Economics
prof., Dr. M.Kh.Hasanli	Azerbaijan State University of Economics
prof., Dr. F.P.Rahmanov	Azerbaijan State University of Economics
prof., Dr. G.N.Manafov	Azerbaijan State University of Economics
Dr.Y.A.Kalbiyev	Azerbaijan State University of Economics

GEOİQTİSADI STRATEGİYA: ƏSASLAR

E.Q. Kaçetov

Geoiqtisadiyyat və qlobalistika elmləri ictimai akademiyasının akademiki, RTEA,
i.e.d. (Rusiya Federasiyası)

Məqalə redaksiyaya daxil olmuşdur 15 sentyabr 2014; Çapa qəbul edilmişdir 21
noyabr; online-da çap edilmişdir 22 dekabr 2014

Received 15September 2014; accepted 21 November 2014; published online 22
December 2014

Xülasə

Geoiqtisadiyyat yeni bilik məhsuludur: o dünya sistemlərinin qlobal transformasiyasının dərk edilməsində innovasiya kimi yaranmışdır. Bu innovasiya geoiqtisadiyyatın bütün sferalarında əks olunur: istehsal-texniki, texnoloji, institusional (funksional və təşkilati) və s. Burada mərkəzi geoiqtisadi tendensiya – biliklərin beynəlmiləlləşməsi yolu ilə innovasiya mühitinin yaradılmasıdır.

Açar sözlər: geoiqtisadiyyat, qloballaşma, geoiqtisadi doktrina, geoiqtisadi strategiya.

Jel Classification: F 02

İQTİSADİYYATIN MONETİZASIYA SƏVIYYƏSİ: REALLIQLAR VƏ PERSPEKTİVLƏR

Y.Əzizov

i.e.n., İqtisadiyyat İnstitutu, AMEA

Məqalə redaksiyaya daxil olmuşdur 24 sentyabr 2014; Çapa qəbul edilmişdir 12 dekabr; online-da çap edilmişdir 22 dekabr 2014

Received 24 September 2014; accepted 12 December 2014; published online 22 December 2014

Xülasə

Bu tədqiqatın əsas məqsədi iqtisadiyyatın monetizasiya səviyyəsinin təhlil edilməsi, metodoloji izahı, dünya ölkələrində iqtisadiyyatın monetizasiyasının və iqtisadi inkişafda rolunun müəyyən edilməsi, Azərbaycan Respublikasında iqtisadiyyatın pulla təmin edilməsi səviyyəsinin müəyyən edilməsindən ibarətdir. Tədqiqat işi elmi abstraksiya və sistemli təhlil, məntiqi ümumiləşdirmə kimi tədqiqat üsulları əsasında yerinə yetirilmişdir. Tədqiqatın nəticəsi: aparılan araşdırmanın nəticəsi olaraq pul kütləsi və ÜDM arasında əlaqənin metodoloji izahı verilmiş, iqtisadiyyatın monetizasiya səviyyəsinin illər üzrə müqayisəli təhlili, Azərbaycan Respublikasının MB məlumatları əsasında analitik təhlil və ümumiləşdirmə aparılmışdır. Tədqiqatın məhdudiyyətləri - daha geniş praktik informasiya tələbidir. Tədqiqatın praktik əhəmiyyəti. Maliyyə-bank sistemi “iqtisadiyyatın qan damar sistemini” təşkil etdiyindən, pullun əhəmiyyəti iqtisadiyyatın “qanla təmin edilməsi” kimidir. Bu baxımdan, iqtisadiyyatın tələb olunan səviyyədə pulla təmin edilməsi, xüsusilə mühüm əhəmiyyətə malikdir. İşin praktik əhəmiyyəti uzunmüddətli perspektivdə iqtisadiyyatın pulla olan təmin olunma səviyyəsinin artırılması istiqamətində müəyyən təklif və tövsiyələrin verilməsi, bu sahədə çalışan və elmi araşdırma aparən mütəxəssislərin elmi və əməli biliklərinin zənginləşdirilməsindən ibarətdir. Tədqiqatın orijinallığı və elmi yeniliyi ondan ibarətdir ki, tədqiqat işində müxtəlif ölkələrin təcrübəsinə istinad edilmiş, Dünya Bankının hesabatlarından və elmi tədqiqatlardan istifadə edilməklə əməli təhlillər aparılmışdır. Nəticə olaraq iqtisadiyyatın pulla təmin olunmasında roluna görə Mərkəzi Bankın və hökumətin fəaliyyət istiqamətlərinə aid tövsiyələr verilmişdir.

Açar sözlər: iqtisadiyyatın monetizasiyası, geniş pul kütləsi, ÜDM

Jel Classification: E42; E51

TƏBİİ İNHİSAR MƏHSULLARI QIYMƏTİNİN DÖVLƏT TƏNZİMLƏNMƏSİ MODELƏRİ

Q.S.Hüseynov

i.e.n., dos., SDU

E-mail: qalib1969@mail.ru

Mobil tel: (+994 50) 752 22 91

Məqalə redaksiyaya daxil olmuşdur 26 sentyabr 2014; Çapa qəbul edilmişdir 28
noyabr; online-da çap edilmişdir 22 dekabr 2014

Received 26 September 2014; accepted 28 November 2014; published online
22 December 2014

Xülasə

Araşdırmada təbii inhisar məhsulları üzrə qiymətlərin tənzimlənməsinin nəzəri məsələləri şərh edilir. Neoklassik təhlildə məhsulun satıldığı qiymət firmanın son hədd xərclərinə bərabərləşdiyi zaman cəmiyyət heç bir zərərə məruz qalmır. Bu, iqtisadi səmərəliliyi təmin edən ideal həldir (birinci optimal qiymət həlli adlandırılan həll). İstifadəçi və inhisarçı arasında kompromis variant kimi qiymətlərin orta xərclər səviyyəsində müəyyən edilməsi təklif edilir (ikinci optimal qiymət həlli adlanan həll). ABŞ-ın elektroenergetikasında qiymətlərin tənzimlənməsi zamanı qarşıya çıxan problemlər üzərində dayanılır. Məlum olur ki, tənzimlənən mənfəət norması əsasında tariflərin müəyyən edilməsi təbii inhisar sahələrində geniş yayılmışdır. Böyük Britaniyada isə “Deflyator – X” və yaxud “RPI – X” (pərakəndə qiymət indeksi) modelinin qiymət limitlərinin ən geniş yayılmış forması olduğu bəlli olur. Onun üstünlük və çatışmazlıqları müəyyən olunur.

Açar sözlər: təbii inhisar, tənzimlənmə, enerji, tarif.

Jel Classification: D42

AZƏRBAYCANIN GEOİQTİSADI İNKİŞAF MODELİNƏ KEÇİDİ: GEOİQTİSADI İNKİŞAF STRATEGİYASININ FORMALAŞMASI PROBLEMLƏRİ VƏ GEOİQTİSADI İNKİŞAF SSENARİLƏRİ

Ç.Ş.Hacıyeva

i.ü.f.d., ADİU

Məqalə redaksiyaya daxil olmuşdur 24 sentyabr 2014; Çapa qəbul edilmişdir 12 dekabr; online-da çap edilmişdir 22 dekabr 2014

Received 24 September 2014; accepted 12 December 2014; published online 22 December 2014

Xülasə

Ölkənin geoiqtisadi inkişaf modeli və geoiqtisadi strategiyasının hazırlanması zəruriliyi müasir dövrün son dərəcə aktuallaşmış problemlər sırasında önəmli yer tutur. Xüsusilə əlverişli geoiqtisadi və geosiyasi mövqeyə malik olan Azərbaycan üçün bu məsələ olduqca vacib və aktualdır. Məqalədə Azərbaycanın geoiqtisadi inkişaf modelinə keçidinin mövcud problemləri araşdırılmış, geoiqtisadi inkişaf strategiyasının tərtibini nəzərə alan bir sıra aspektlər diqqət mərkəzinə gətirilmiş, ölkənin geoiqtisadi inkişaf ssenariləri işlənib hazırlanmışdır.

Açar sözlər: geoiqtisadi inkişaf modeli, geoiqtisadi strategiya, geoiqtisadi və geosiyasi mövqe, xarici iqtisadi strategiya, geoiqtisadi baxışlar.

Jel Classification: O10

BAZAR MEXANİZMİNDƏ RƏQABƏT AMİLİ VƏ ONUN FƏALLAŞDIRILMASI İSTİQAMƏTLƏRİ

R.İ.Kərimov

Doktorant, AMEA-nın İqtisadiyyat İnstitutu

87Ramal@mail.ru, (055)767-57-37

Məqalə redaksiyaya daxil olmuşdur 22 sentyabr 2014; Çapa qəbul edilmişdir 14
noyabr; online-da çap edilmişdir 22 dekabr 2014

Received 22 September 2014; accepted 14 November 2014; published online
22 December 2014

Xülasə

Tədqiqatın əsas məqsədi milli iqtisadiyyatda bazar mexanizminin əsas elementlərindən biri olan iqtisadi rəqabətin sistemli təsir qüvvəsinin və gücünün necə formalaşmasını aşkara çıxarmaq, daxili və xarici bazarlarda milli mallara və xidmətlərə qiymət, keyfiyyət və çeşidlə bağlı tələbləri ödəmək imkanlarını araşdırıb nəticə çıxarmaqla ölkənin rəqabət üstünlüyünü qoruyub saxlamaq yollarını tapmaqdır. Tədqiqat işi təhlil və sintez, nəzəri ümumiləşdirmə, məntiqiliklə tarixiliyin vəhdəti kimi elmi yanaşma üsullarına əsaslanır. Tədqiqat işində bazar mexanizminin başlıca elementlərindən biri olan iqtisadi rəqabətin bazar subyektləri arasında malların və xidmətlərin istehsalı, satışı və istehlakı sahəsində iqtisadi tənzimlənməyə təsiri əsaslandırılmış, həmin sahələrdə elmi-texniki təkmilləşdirmələr etməyin, ehtiyatlara qənaətin, əmək məhsuldarlığının müntəzəm artması yolları araşdırılmış, eyni zamanda iqtisadi rəqabətin malların və xidmətlərin keyfiyyətinin artırılmasındakı stimullaşdırıcı rolu dəqiqləşdirilmişdir. Tədqiqat nəticəsində aşkar edilmişdir ki, milli iqtisadiyyatın hər hansı bir sahəsinin və yarım sahəsinin məhsullarının rəqabət üstünlüyünü qoruyub saxlamaq, sahədaxili rəqabəti gücləndirmək, milli iqtisadiyyatın bir sahəsinə və yarım sahəsinə ixtisaslaşdırıb onun məhsullarına geniş satış meydanı yaratmaqla həm daxili və həm də xarici bazarlarda rəqabət üstünlüyünü daim qoruyub saxlamaq mümkün olar. Tədqiqatın məhdudiyyətləri: ətraflı nəzəri araşdırma və iqtisadi təhlil metodlarından istifadə tələb edir. Tədqiqatın elmi yeniliyi: milli iqtisadiyyatın rəqabət qabiliyyətliyini yalnız iqtisadi inkişafa təsir edə bilən bir element kimi deyil, eyni zamanda sosial tələblərə və inkişafa da cavab verən, iqtisadi inkişafın nəticələrinin ölkə əhalisinin həyat səviyyəsinin yüksəldilməsində öz ifadəsini tapa bilməsi də dəqiqləşdirilərək aydınlaşdırılmışdır.

Acar sözlər: rəqabət, bazar mühiti, daxili rəqabət, xarici rəqabət, bazar mexanizmi, rəqabət qabiliyyəti, iqtisadi liberallaşma.

Jel Classification: D40

QEYRİ-DÖVLƏT PENSİYA FONDLARININ YARADILMASI PERSPEKTİVLƏRİ

R.Ç.Rüstəmov

dissertant, ADİU

Mobile phone:(+99450)2884460

E-mail: r.c.rustam@gmail.com

Məqalə redaksiyaya daxil olmuşdur 30 sentyabr 2014; Çapa qəbul edilmişdir 20 dekabr; online-da çap edilmişdir 22 dekabr 2014

Received 30 September 2014; accepted 20 December 2014; published online 22 December 2014

Xülasə

Azərbaycanda qeyri-dövlət pensiya fondlarının təşkili mövzusu ilbəl daha aktual olur. Hazırkı iş ölkəmizdə qeyri-dövlət pensiya fondlarının təşkili edir. Bu gün Azərbaycan kifayət qədər inkişaf etmiş ölkədir və o, iri sosial-iqtisadi layihələri layiqli səviyyədə reallaşdırmağa qadirdir. Beləliklə, biz hazırkı işdə qeyri-dövlət pensiya fondlarının yaradılması üçün əsas məsələləri, qeyd olunmuş fondların yaradılması, həmçinin onların Azərbaycanda sonrakı fəaliyyətinin nə qədər düzgün və vaxtında olacağını müəyyən etmişik.

Açar sözlər: pensiya, fond, müdafiə, sosial, islahat.

Jel Classification: G23

İNNOVASIYALI ARTIMIN XARAKTERİK XÜSUSİYYƏTLƏRİ

A.Ə.Babayeva

doktorant, ADIU

E-mail: babayeva@hotmail.com

раб.тел.(+99412)564-37-01; моб.тел. (+99455) 562-58-60

Məqalə redaksiyaya daxil olmuşdur 22 sentyabr 2014; Çapa qəbul edilmişdir 14 noyabr; online-da çap edilmişdir 22 dekabr 2014

Received 22 September 2014; accepted 14 November 2014; published online 22 December 2014

Xülasə

Məqalədə innovasiyalı artımı iqtisadi artımın başqa tiplərindən fərqləndirən əsas xüsusiyyət və xarakteristikaları nəzərdən keçirilir, onun keyfiyyət cəhətləri göstərilir. Müəllif milli iqtisadiyyatda mövcud olan bütün resurslardan, o cümlədən artımın uzunmüddətli xarakterini, sosial inkişaf məsələlərinin həllini təmin edən təbii ehtiyatlardan innovasiyalı istifadənin əhəmiyyətini vurğulayır.

Açar sözlər: innovasiyalı artım, innovasiya fəalliyəti, innovasiyalı təkrar istehsal növü, dayanıqlı artımın sosial aspektləri, mövcud resursların istifadəsinin innovasiya xarakteri.

Jel Classification: O31; D90

“QARA QIZILDAN” ASLILIGİN ARADAN QALDIRILMASI ÜÇÜN AZƏRBAYCANDA YAŞIL İQTİSADİYYATIN İNKİŞAF İMKANLARI

G.J.Huseynova

Doktrant, ADİU

E-mail: huseynova_gunel@hotmail.com

Mobil tel.: (+994 50) 3936636

Məqalə redaksiyaya daxil olmuşdur 24 sentyabr 2014; Çapa qəbul edilmişdir 6 dekabr 2014; online-da çap edilmişdir 25 dekabr 2014

Received 24 September 2014; accepted 6 December 2014; published online 22 December 2014

Xülasə

Müasir inkişaf dövründə global ekoloji və ictimai problemlərin ön plana keçdiyi bir zamanda post-sovet sistemindən klassik market sisteminə keçid altında olan Azərbaycan Respublikasının qarşısında duran aktual məsələlərdən biri davamlı inkişaf konsepsiyasına riayət edən rəşional siyasətin seçimi və sövq olunması durur. Cari tədqiqatın əsas məqsədi iqtisadiyyatın yaşıllaşdırma zəruriliyini müəyyən etmək və siyasət çərçivəsinin və potensialın gücləndirilməsi üçün müvafiq tədbirlər təklif etməkdir. Qlobal şəkildə, sosial-yönəmlı (yaşıl) investisiyalaramaraq çox yüksəkdir - eyni zamanda həm vətəndaş cəmiyyəti və icma təşkilatlarının, həm biznes və dövlət nümayəndələrinin diqqəti altındadır, həm də media institutların gündəmindədir. Son bir neçə il ərzində yaşıl investisiyaların konsepsiyası, eləcə də Azərbaycan həqiqətlərinin üçün olduqca mühüm olmuşdur. Investisiya marketinin olmaması və inkişafın azlığı bütün vətəndaşların həyatına təsir edir və ölkəmizin gələcəyinə zərər verə bilər. Bəzi tədbirlər artıq görülsə də, onlar əsasən social-yönəmlısiyasət infrastrukturasının inkişafına yönlənmişdir. Məqalədə təsvir olunan əsas məsələlər innovativ praktiki alətlərin icrası ilə bağlıdır, və bunlar, yalnız yaşıl müəssisələrin yaradılması təqdimatına məhdud deyil, həm də mövcud sənaye yaşıllaşdırılmasını təşviq edən innovativ mexanizmləri özünə daxil edir. Tədqiqat zamanı bəzi praktiki məhdudiyyətlər qeydə alınmışdır ki, bunlarda respublikamızda yaşıl investisiyalara aid müvəffiq statistik məlumatların olmaması və ya çatışmamazlığı ilə bağlıdır. Tədqiqat zamanı böyük diqqət, maliyyə vəsaitlərinin sərbəst dövriyəsini təmin edən böyük təşkilatlarından biri olan banklara yönəldilib; Azərbaycanda bu sahədə potensialın gücləndirilməsi və sosial yönümlü inkişaf layihələrinin həyata keçirilməsi üçün mühüm şərtlər var. Bu maddədə istifadə olunan araşdırma metodologiyası statistik alətləri, və eyni zamanda korrelyasiyanı müəyyən edilməsi və inkişaf tərəqqi analizi üçün istifadə olunan keyfiyyət alətlərini daxil edir.

Açar sözlər: yaşıl iqtisadiyyat, yaşıl sərmayələr, davamlı inkişaf, potensialın gücləndirilməsi, siyasət.

Jel Classification: Q01; Q27; Q28.

XARİCİ TİCARƏT VƏ VALYUTA TƏNZİMLƏNMƏSİ: NƏZƏRİ YANAŞMALAR VƏ NƏTİCƏLƏR

İ.R.Bayramov

doktorant, AMEA İqtisadiyyat İnstitutunun

Ilkin_012@mail.ru

Mobil tel.: (+994 55) 219 09 22

Məqalə redaksiyaya daxil olmuşdur 26 sentyabr 2014; Çapa qəbul edilmişdir 28
noyabr; online-da çap edilmişdir 22 dekabr 2014

Received 26 September 2014; accepted 28 November 2014; published online
22 December 2014

Xülasə

Tədqiqatın əsas məqsədi xarici ticarət əlaqələrinin valyuta tənzimlənməsinə dair mövcud nəzəri fikirlərdən ümumi nəticə çıxarmaq və müasir xarici ticarət əlaqələrinin xarakterinə və inkişaf meylinə uyğun olan valyuta hesablaşmalarının mövcud imkanlarından səmərəli istifadə yollarını tapmaqdan ibarətdir. Tədqiqat işi elmi abstraksiya, təhlil və sintez, induksiya və deduksiya kimi tədqiqat metodlarına əsaslanır. Tədqiqat işində xarici ticarət əlaqələrinin, bütünlükdə maliyyə tənzimlənməsi sistemində valyuta tənzimlənməsinin yeri və rolu əsaslandırılmış, valyuta tənzimlənməsindən səmərəli istifadənin və tənzimlənmənin nəzəri və konseptual aspektləri öyrənilmiş, xarici ticarətin müasir təcrübəsində qarşıya çıxan maliyyə problemlərinin beynəlxalq hesablaşmalar kimi valyuta əməliyyatlarının düzgün aparılması yolu ilə həll edilməsi imkanları müəyyən edilmişdir. Tədqiqat nəticəsində aşkar edilmişdir ki, xarici ticarət əlaqələrində müxtəlif valyutalardan istifadə edilməsində çoxsaylı problemlərin olması və bunlar da öz növbəsində bir sıra sosial məsələlərin tezliklə həllinə stimül yaradırsa, deməli, ölkədə təbii resursların nə kənd təsərrüfatı xammalının qiymətinin tam liberallaşdırılması və yaxud da qismən dövlət tənzimlənməsinin təsiri altına salınmasının hədləri müəyyən edilə bilər. Hətta həmin malların qiymətinə sərbəst dönərli valyutaların dəyərinin dəyişməsinin təsirini də müəyyən etmək olar. Tədqiqatın məhdudiyyətləri: ətraflı və dəqiqləşdirilmiş real arqumentlər tələb edir. Tədqiqatın elmi yeniliyi: müasir qlobal proseslərin geniş vüsət alması şəraitində bir çox sərbəst xarici dönərli valyutaların dəyərinin güclü tərəddüdünün baş verməsi ilə əlaqədar həmin tərəddüdün bütünlükdə ölkənin xarici ticarət dövriyyəsinə, ayrılıqda isə ixrac və idxal olunan malların qiymətlərinə təsirinin konseptual əsaslarının aşkara çıxarılmasının əsas istiqamətlərini təşkil etməlidir.

Açar sözlər: valyuta hesablaşmaları, xarici ticarət əlaqələri, qiymətlərin liberallaşdırılması, sərbəst dönərli valyutalar, idxal və ixrac olunan malların dəyəri.

Jel Classification: F 13

XARİCİ İNVESTİSİYALARIN İQTİSADİYYATIN RƏQABƏT QABİLİYYƏTİNƏ TƏSİRİNİN ÜMUMİ ƏSASLARI

S.İ.Məmmədov

dissertant, ADİU

e-mail: sio_az@yahoo.com

mobil tel.: (+994 50) 221 35 30

Məqalə redaksiyaya daxil olmuşdur 14 oktyabr 2014; Çapa qəbul edilmişdir 28
noyabr; online-da çap edilmişdir 22 dekabr 2014

Received 14 October 2014; accepted 28 November 2014; published online
22 December 2014

Xülasə

Tədqiqatın əsas məqsədi qlobal proseslərin sürətlə cərəyan etdiyi müasir dünyada Azərbaycanın milli iqtisadiyyatının, xüsusən onun real sektorunun rəqabət qabiliyyətliliyinin gücləndirilməsi, ilk növbədə milli sənayenin buraxdığı malların keyfiyyətini, qiymətini və satış şərtlərini çevik dəyişikliklər istiqamətinə yönəltmək üçün, birbaşa xarici təsirin ən önəmlisi və güclüsü olan, xarici investisiyalardan məqsədyönlü istifadənin səmərəli yollarının tapılmasıdır. Tədqiqat işi elmi metodologiyanın sistemli təhlil və ümumiləşdirmə, məntiqiliklə tarixiliyin vəhdəti kimi araşdırma üsullarına əsaslanır. Tədqiqat işində milli iqtisadiyyata, xüsusən onun real sektoruna xarici investisiya qoyuluşlarının sürətləndirilməsinin ölkənin rəqabət qabiliyyətliliyinin artırılmasına təsiri əsaslandırılmış, xarici investisiya qoyuluşları ilə rəqabət qabiliyyətlilik arasında əlaqəyə dair nəzəri müddəalar öyrənilmiş, xarici investisiya qoyuluşlarının stimullaşdırılmasının dünya təcrübəsi və Azərbaycanda onun tətbiq imkanları araşdırılmış və bu sahədə mövcud olan imkanlar dəqiqləşdirilmişdir. Tədqiqat nəticəsində aşkar edilmişdir ki, milli iqtisadiyyatın rəqabət qabiliyyətinin artırılmasını təmin edəcək xarici investisiya qoyuluşlarının daha səmərəli formasının seçilməsi yolu ilə ölkədə milli istehsalın prioritet sahələrinə üstünlük verilməsinin imkanlarını öyrənməklə xarici investisiya qoyuluşlarının formaları sırasında birbaşa xarici investisiya qoyuluşlarına üstünlük vermək olar. Tədqiqatın məhdudiyyətləri: geniş nəzəri məlumat və araşdırma tələb edir. Tədqiqatın elmi yeniliyi: Azərbaycanın milli iqtisadiyyatının, ilk öncə daxili, sonra isə xarici rəqabət qabiliyyətinin artırılmasına birbaşa xarici investisiya qoyuluşlarının təsirinə ümumi istiqaməti dəqiqləşdirmək, daxili və xarici rəqabət qabiliyyətliliyin qarşılıqlı şərtlənməsi çərçivəsində birbaşa xarici investisiyaların təsirinə başlıca cəhətlərini aydınlaşdırmaqdadır.

Açar sözlər: daxili və xarici rəqabət qabiliyyətlilik, milli istehsal, bir-başa xarici investisiyalar, rəqabət qabiliyyətli milli məhsullar, innovasiya amilləri.

Jel Classification: E24

MİLLİ İQTİSADI İNKİŞAFIN TƏKRAR İSTEHSAL ASPEKTİ VƏ ONUN QIYMƏTLƏNDİRİLMƏSİ

P.S.Verdiyeva

Doktorant, AMEA-nın İqtisadiyyat İnstitutu
e-mail: V.Pervin@yahoo.com
mobil tel. (+99455) 7670656

Məqalə redaksiyaya daxil olmuşdur 24 sentyabr 2014; Çapa qəbul edilmişdir 12 dekabr; online-da çap edilmişdir 22 dekabr 2014

Received 24 September 2014; accepted 12 December 2014; published online 22 December 2014

Xülasə

Tədqiqatın əsas məqsədi müasir transformasiyalı cəmiyyətdə ümumbəşəri dəyərlərlə milli dəyərlərin qovuşmasına əsaslanan iqtisadi modernləşmə xəttinin Azərbaycanın mövcud iqtisadi reallığına uyğunlaşdırmaqla ölkənin milli iqtisadi inkişafına təkrar istehsal amillərinin təsirinin konkret cəhətlərini tapmaqdır. Tədqiqat işi metodoloji yanaşmanın təhlil və sintez, tarixiliklə məntiqliyin vəhdəti, elmi abstraksiya kimi üsullarından istifadəyə əsaslanır. Tədqiqat işində milli istehsalın genişlənmiş miqyasda fasiləsiz təkrarlanmasının təmin olunması ilə milli iqtisadi inkişafa nail olmaq üçün ölkədə bütün təsərrüfat subyektlərinin birgə fəaliyyətinin zəruriliyi əsaslandırılmış, eyni zamanda makroiqtisadi tarazlığı gözləməklə son məhsulunun təkrar istehsal sferaları üzrə hərəkəti ilə əlaqələndirən dövrüyyəsinin başlıca aspektləri araşdırılmış, geniş təkrar istehsalın sabit və davamlı artımının təsərrüfat subyektlərinin maraqlarının düzgün reallaşmasından asılılığı, təkrar istehsalın başlanğıc sferası olan istehsalla iqtisadi artım arasında əlaqənin reallaşması mexanizmi aydınlaşmışdır. Tədqiqat nəticəsində aşkar edilmişdir ki, milli iqtisadi inkişafa təkrar istehsal aspektindən yanaşdıqda ən vacib məsələ olan inkişafın “sürətlənməsi hədəfi” dəqiqləşdirilə bilər və bununla ölkədə formalaşan investisiya vəsaitlərini həmin hədəf ətrafında cəmləşdirməklə milli sənayenin modernləşdirilməsi siyasəti, yəni milli sənayeləşdirmə strategiyası uğurla həyata keçə bilər. Tədqiqatın məhdudiyyətləri: geniş təcrübi arqumentlər, məlumatlar və araşdırma tələb edir. Tədqiqatın elmi yeniliyi: Azərbaycanda milli iqtisadi inkişafı təmin edə biləcək milli sənayeləşdirmə strategiyasının reallaşması ilə əlaqədar, istehsalın genişlənmiş miqyasda fasiləsiz təkrarlanması müstəvisində mövcud olan iqtisadi potensialı aşkara çıxarmaqdır.

Açar sözlər: milli iqtisadi inkişaf, sənayeləşdirmə strategiyası, iqtisadi potensial, geniş təkrar istehsal, iqtisadi modernləşmə.

Jel Classification: L11; D40

BANK SEKTORUNDA ÇİRKİLİ PULLARIN YUYULMASI RİSKLƏRİNİN QİYMƏTLƏNDİRİLMƏSİ VƏ RİSK-QİYMƏTLƏNDİRMƏ MODELİNİN QURULMASI

K.F.Lətifov

Magistr, Çirkli pulların yuyulmasına qarşı mübarizə üzrə Sertifikatlı Ekspertlər
Assosiasiyasının üzvü, xidmət direktoru, “Bank of Baku” ASC
e-mail: kflatifov@bankofbaku.com
tel.: (+99412) 465-44-33; (+99455) 655-01-50

Məqalə redaksiyaya daxil olmuşdur 20 Oktyabr 2014; Çapa qəbul edilmişdir 17
Dekabr 2014; Online-da çap edilmişdir 22 Dekabr 2014

Received 20 October 2014; accepted 17 December 2014; published online
22 December 2014

Xülasə

Tədqiqatın əsas məqsədi qlobal dünyada çirkli pulların yuyulması və terrorizmin maliyyələşdirilməsi riskinin yüksək olduğu indiki dövrdə, maliyyə cinayətlərinə qarşı mübarizə aparan qurumlardan biri kimi bankların bu risklərə qarşı optimal şəkildə müdafiə olunması vasitəsinin müəyyən edilməsidir. Tədqiqat işində müasir dövrün beynəlxalq standartları, bu istiqamətdə mövcud olan konsepsiyalar, həmçinin inkişaf etmiş ölkələrin qabaqcıl təcrübələri nəzərdən keçirilmiş və bankların inkişaf səviyyəsinə uyğunluğu problemi müəyyən edilmişdir. Tədqiqat zamanı beynəlxalq standartlar və inkişaf etmiş ölkələrin qabaqcıl təcrübələri analitik olaraq ümumiləşdirilmiş və nəticədə müəyyən edilmişdir ki, onların banklarda tətbiqi mühüm əhəmiyyət kəsb edir. Tədqiqatın yeniliyi: çirkli pulların yuyulması və terrorizmin maliyyələşdirilməsinə qarşı mübarizədə, bankların risk-əsaslı yanaşma tətbiq etməklə risklərdən qorunması üçün nəzəri-praktik təklif və tövsiyələr irəli sürülmüşdür.

Açar sözlər: bank, çirkli pulların yuyulması, beynəlxalq standartlar, terrorizmin maliyyələşdirilməsi, risk-əsaslı yanaşma.

JEL Classification Codes: G32

QƏDİM NAXÇIVAN TARİXİNƏ BAXIŞ

İ.S.Rəcəbov

baş müəllim, ADİUi

Ilqar67@mail.ru

Tel. (050)386-05-87

Məqalə redaksiyaya daxil olmuşdur 30 sentyabr 2014; Çapa qəbul edilmişdir 20 dekabr; online-da çap edilmişdir 22 dekabr 2014

Received 30 September 2014; accepted 20 December 2014; published online 22 December 2014

Xülasə

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyev 2014-cü ilin yanvar ayının 14-də Naxçıvan MR – in yaranmasının 90 illiyi ilə əlaqədar sərəncam verib. Sərəncamda qeyd edildiyi kimi Naxçıvana muxtariyyət statusunun verilməsi bu vilayətin ictimai-siyasi həyatında mühüm hadisə olub və çox böyük tarixi əhəmiyyət kəsb edir.

Açar sözlər: Azərbaycan, Naxçıvan, Araz, Nuh, folklor..

AZƏRBAYCAN DÖVLƏT İQTİSAD UNIVERSİTETİNİN ELMİ XƏBƏRLƏRİ (rüblük elmi və praktik)

MÜƏLLİF ÜÇÜN QAYDALAR

1. Məqalənin adı, müəllif(lər)i, müəllif(lər)in elmi dərəcəsi, vəzifələri, ad və soyadları, çalışdıqları qurum və elektron poçt (e-posta) ünvanları, iş və mobil telefon nömrələri göstərilməlidir.

2. Məqalə xülasə açar söz (azərbaycan, ingilis və rus dillərində, ən çox 5 söz), (azərbaycan, ingilis və rus dillərində), giriş, əsas hissə, nəticə, mənbələr, əlavələr, şəkil və cədvəllər daxil olmaqla 10 səhifədən az olmamalıdır. Elektron ünvanı: **nazimxx@yahoo.com; n.hajiyev@aseu.az** .

3. Məqalənin xülasəsi 200-250 sözdən çox olmamalı, tədqiqatın məqsədini, əhəmiyyətini və elmi dövrüdəki yerini, istifadə edilən və ya formalaşdırılan metodları, hansı suallara cavab verildiyini və tətbiq dairəsini göstərməli, giriş və nəticə hissəsi kimi yazılmamalıdır.

4. Məqalənin xülasəsi məqalənin məzmununa uyğun olmalıdır. Xülasə elmi və qramatik baxımdan ciddi redaktə olunmalıdır.

5. Elmi məqalənin sonunda elm sahəsinin və məqalənin xarakterinə uyğun olaraq işin elmi yeniliyi, tətbiqi əhəmiyyəti, iqtisadi səmərəsi və s aydın şəkildə qeyd olunmalıdır.

6. Məqalə A4 formatında, 1,5 (bir tam onda beş) intervalla, Times New Roman 14 şriftlə yazılmalı, kənarlarından (soldan 30 mm, sağdan 15 mm, yuxardan 25 mm və aşağıdan 20 mm) boşluq buraxılmalıdır.

7. Məqalə azərbaycan, ingilis və rus dillərində qəbul ediləcəkdir.

8. Məqalədə elmi mənbələrə istinadlar olmalıdır. Məqalənin sonunda verilən ədəbiyyat siyahısı əlifba ardıcılığı ilə deyil, istinad olunan ədəbiyyatların mətnə rast gəlinədiyi ardıcılıqla nömrələnməli və məsələn, [1] və ya [1, s.119] kimi işarə olunmalıdır. Eyni ədəbiyyata mətnə başqa bir yerdə təkrar istinad olunarsa, onda istinad olunan həmin ədəbiyyat əvvəlki nömrə ilə göstərilməlidir.

9. Ədəbiyyat siyahısında son 5-10 ilin elmi məqalələrinə, monoqrafiyalarına və s. istinadlara üstünlük verilməlidir.

10. Məqalələr orijinal olmalı və əvvəllər başqa milli və ya beynəlxalq jurnallara və konfranslara təqdim edilməməlidir.

11. Məqalələr rəyçilərin gizli rəyindən sonra sahə redaktoru və ya redaksiya heyətinin mütəxəssis üzvlərindən biri tərəfindən çapa tövsiyə və ya təqdim ediləcəkdir.

12. Məqalənin qəbulu və rədd edilməsi redaksiya heyətinin müzakirəsindən sonra elan ediləcəkdir.

SCIENCE REVIEWS AZERBAIJAN STATE UNIVERSITY OF ECONOMICS

(quarterly scientific and practical)

NOTES FOR CONTRIBUTORS

1. Articles not published or submitted for publication elsewhere are accepted in Azerbaijani, English and Russian.
2. Articles should be typed in A4 format, with 1.5 line spacing, font Times New Roman, of not less than 10 pages, with gaps at the edges (left 30 mm, right 10 mm, 25 mm from the top and bottom 20 mm). Articles should be sent official e-mail address of the journal (**nazimxx@yahoo.com; n.hajiyev@aseu.az**).
3. Article shall not be less than 10 pages, including: keywords (in Azerbaijani, English and Russian), abstracts (Azeri, English and Russian), record, main part, conclusions, references, applications, graphics and tables.
4. Abstract of the article should be appropriate to its content.
5. The first page should include (i) the title of the article; (ii) the name(s) of the author(s); (iii) institutional affiliation(s) of the author(s); (iv) an abstract of not more than 200-250 words in English (text of abstracts must be consist of sections of “purpose”, “design/methodology/approach”, “findings”, “research limitations/implications”, “practical implications” and “originality/value”); (v) keywords must not be more than 5 words; (vi) JEL codes. The name, address, e-mail address, phone and fax numbers and academically sphere of interest of the author(s) should be indicated on a separate page.
6. The article should contain links to scientific sources. Provided later in the article references must be numbered not in alphabetical order, and in a sequence that occurs in the text link literature and denoted as [1] or [1, p 119]. If the text is repeated reference to the same literature, the other in the text, this refers literature should be given the previous number. In the list of references should be given priority monographs, etc. the last 5-10 years.
7. Articles recommended or submitted for publication by the editor or one of the specialist members of the Editorial Board after reviewing secret reviewed.
8. Consent or refusal of articles declared after a discussion of the Editorial Board.

**НАУЧНЫЕ ВЕСТИ АЗЕРБАЙДЖАНСКОГО ГОСУДАРСТВЕННОГО
ЭКОНОМИЧЕСКОГО УНИВЕРСИТЕТА**
(квартальный научный и практический)

ПРАВИЛА ДЛЯ АВТОРОВ:

1. Статьи принимаются на азербайджанском, английском и русском языках.
2. Статьи должны быть написаны в формате А4, с интервалом в 1,5, шрифтом Times New Roman, с пропусками по краям (слева 30 мм, справа 10 мм, сверху 25 мм и снизу 20 мм). Электронная почта: **nazimxx@yahoo.com; n.hajiyev@aseu.az**
3. Должны быть указаны: название статьи, автор(ы), ученая степень, должность, структуры, где они работают, электронная почта, номера рабочего и мобильного телефонов автора (ов).
4. Статья не должна быть меньше 10 страниц, включая: резюме на (азербайджанском, английском и русском языках), ключевые слова (на азербайджанском, английском и русском языках), введение, основную часть, выводы, источники, приложения, рисунки и таблицы.
5. Резюме статьи должно быть не менее 200-250 слов, показывать цель, значение и место исследования в научной периодике, используемые или формируемые методы, на какие вопросы отвечает и область применения, не должно быть написано как введение и выводы.
6. Резюме статьи должно соответствовать ее содержанию.
7. В конце научной статьи должны быть четко отмечены научная новизна, практическая значимость, экономическая эффективность и т.д. работы в соответствии с характером научной области статьи.
8. В статье должны быть ссылки на научные источники. Предоставляемый в конце статьи список литературы должен быть пронумерован не в алфавитной последовательности, а в последовательности, в которой встречается в тексте ссылаемая литература и обозначаться как [1] или [1,стр. 119]. Если в тексте есть повторная ссылка на одну и ту же литературу, то эта ссылаемая литература должна быть указана предыдущим номером. В списке литературы должно быть отдано предпочтение научным статьям, монографиям и т.д. последних 5-10 лет.
9. Статьи должны быть оригинальны и ранее не представлены в другие национальные или международные журналы.
10. Статьи рекомендуются или представляются к печати редактором или одним из специалистов-членов редакционного совета после тайного рецензирования рецензирующих.
11. Согласие или отказ в приеме статьи объявляется после обсуждения редакционным советом журнала.

AZƏRBAYCAN DÖVLƏT İQTİSAD UNIVERSİTETİNİN
ELMİ XƏBƏRLƏRİ
(rüblik, elmi və praktik)

MÜƏLLİFLƏR ÜÇÜN QAYDALAR

1. Məqalənin adı, müəllif(lər)i, müəllif(lər)in elmi dərəcəsi, vəzifələri, adı və soyadları, çalışdığı/qı qurum və elektron poçt (e-posta) ünvanları, iş və mobil telefon nömrələri göstərilməlidir.
2. Məqalədə xülasə (azərbaycan, ingilis və rus dillərində), açar söz (azərbaycan, ingilis və rus dillərində, ən çox 5 söz), giriş, əsas hissə, nəticə, mənbələr, əlavələr, şəkil və cədvəllər daxil olmaqla 10 səhifədən az olmamalıdır. Elektron ünvanı: nazimxx@yahoo.com; n.hajiyev@aseu.az.
3. Məqalənin xülasəsi 200-250 sözdən çox olmamalı, tədqiqatın məqsədini, əhəmiyyətini və elmi döyriyyədəki yerini, istifadə edilən və ya formalaşdırılan metodları, hansı suallara cavab verildiyini və tətbiq dairəsini göstərməli, giriş və nəticə hissəsi kimi yazılmamalıdır.
4. Məqalənin xülasəsi məqalənin məzmununa uyğun olmalıdır. Xülasə elmi və qrammatik baxımdan ciddi redaktə olunmalıdır.
5. Elmi məqalənin sonunda elmi sahəsinin və məqalənin xarakterinə uyğun olaraq işin elmi yenliyi, tətbiqi əhəmiyyəti, iqtisadi səmərəsi və s. aydın şəkildə qeyd olunmalıdır.
6. Məqalə A4 formatında, L5 (bir tını omalı beş) intervalla, Times New Roman 14 şriftlə yazılmalı, kənarlarından (soldan 30 mm, sağdan 15 mm, yuxardan 25 mm və aşağıdan 20 mm) boşluq buraxılmalıdır.
7. Məqalə azərbaycan, ingilis və rus dillərində qəbul ediləcəkdir.
8. Məqalədə elmi mənbələrə istinadlar olmalıdır. Məqalənin sonunda verilən ədəbiyyat siyahısı əlifba ardıcılığı ilə deyil, istinad olunan ədəbiyyatların mətnində rast gəlindiy ardıcılıqla nömrələnməli və məsələn, [1] və ya [1, s. 119] kimi işarə olunmalıdır. Eyni ədəbiyyata mətnə başqa bir yerdə təkrar istinad olunarsa, onda istinad olunan həmin ədəbiyyat əvvəlki nömrə ilə göstərilməlidir.
9. Ədəbiyyat siyahısında son 5-10 ilin elmi məqalələrinə, monoqrafiyalarına və s. istinadlara üstünlük verilməlidir.
10. Məqalələr orijinal olmalı və əvvəllər başqa (milli və ya beynəlxalq jurnallara və konfranslara) təqdim edilməməlidir.
11. Məqalələr rəyçilərin gətirdi rəyindən sonra sənə redaktoru və ya redaksiya heyətinin müzakirəsi (təvərinədən biri tərəfindən qərar təvsiyə və ya təqdim ediləcəkdir.
12. Məqalənin qəbulu və rədd edilməsi redaksiya heyətinin müzakirəsindən sonra elan ediləcəkdir.

AZƏRBAYCAN DÖVLƏT İQTİSAD UNIVERSİTETİ